1.4.2020

Asia: HE 29/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sakon muuntorangaistuksen ja ehdottoman vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon väliaikaisesta rajoittamisesta

Nykytilan arvioinnissa alkuun minun on todettava, että ensiksi varmaan pitäisi saada selkeä ohjeistus sekä määräys Rikosseuraamuslaitoksen yksiköihin. Keskushallinto on suositellut toimenpiteitä, mutta silti yksiköiden johtajat saavat soveltaa mielin määrin käytäntöjä. Tällä hetkellä laitoksista käy ulkopuolella siviilitöissä kymmeniä vankeja päivässä, koevapauteen päästetään vankeja, suljetuista vankiloista siirretään avovankiloihin vankeja jne. Laitoksissa isot vankilaumat ulkoilevat yhdessä, käyvät punttisalilla, liikuntahalleissa, niin pitäisikö ensiksi antaa yksiköihin selkeä viesti koronaviruksen estämiseksi vankilaan.

Lakiehdotus tuo tilahelpotusta yksiköihin kylläkin, mutta mitä tapahtuu yksiköissä elokuun aikana, sen jälkeen, kun siirretyt täytäntöönpanot laitetaan täytäntöön. Mielestäni lakiehdotuksessa pitää ottaa huomioon myös tuomio sekä tuomion pituus. Vakavat väkivaltarangaistukset sekä seksuaalirikokset eivät saa olla esteenä välittömään vankilaan passittamiseen. Sakon muuntorangaistukset sekä alle kuuden kuukauden ehdottomat tuomiot voidaan rajata ehdotukseen. Lisäksi etsintäkuulutuksen olleisiin vankeihin pitää olla selkeä ohjeistus, vankilaan pitää toimittaa lomalle jääneet vangit, avolaitoksista poistuneet rangaistusta jo suorittaneet vangit. Minkä vaikutuksen järjestelmä antaa turvallisuudesta, kun poliisi tavoittaa etsintäkuulutetun vangin ja häntä ei voida toimittaa suorittamaan alkanutta tuomiota.

Kyseisellä lakiehdotuksella saadaan luultavasti väljyyttä vankiloihin, kuten ehdotuksessa kirjoitettiin taudin leviäminen vankiloihin, on todennäköistä silti. Miten yksiköt vastaavat sen jälkeen tartunnan leviämisestä sekä kuinka paljon terveydenhuoltoa tarvitaan lisää yksiköihin. Siihen yksiköt tarvitsevat resursseja. Missään nimessä vankien ennenaikaista vapauttamista ei tule laittaa käytäntöön, oikeuslaitos on tuominnut vangin sekä antanut siitä tuomion.

Vankilavirkailijain Liitto kannattaa tiettyjä linjauksia poikkeuksellisessa tilanteessa tarpeellisina. Kuten edellä olen laittanut, tiettyihin tuomioihin sekä tuomioiden pituuteen muutoksella ei saa olla vaikutusta. Tärkeimpänä toimena Rikosseuraamuslaitoksen on laitettava vankien toiminta sekä liikkuminen yhteiskunnassa minimiin, sillä ennalta ehkäistään alkuun viruksen tartuttaminen vankiloihin. Yhteiskunnassa on rajoituksia todella paljon, miksi ei vankien liikkumiseen sekä toimintaa saa rajoituksia.

Antti Santamäki

Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y

Pääluottamusmies / Puheenjohtaja